

Ekumenické vzťahy medzi Svätou stolicou a Moskovským patriarchátom v kríze. Pravý mier prichádza len z ohlasovania evanjelia

Riccardo Cascioli

12. mája 2022 ✝ Cirkev Spoločnosť ✝ Rozhovory

Ekumenické vzťahy medzi Svätou stolicou a Moskovským patriarchátom sa dostali do krízy v dôsledku vojny na Ukrajine: „Je to zlyhanie ekumenizmu založeného na stretnutiach a na snahe urovnávať rozdiely. Ján Pavol II. sa naproti tomu snažil ísť ku koreňom rôznych tradícií a kultúr, aby našiel jednotu v prameni všetkého, v Kristovi a evanjeliu. (...)“

Úlohou Cirkvi nie je bojovať za záchranu životného prostredia ani za mier, ale evanjelizácia, pretože iba Ježiš mení srdce človeka. A ak sa zmení srdce človeka, zmení sa aj svet. (...)“

Teraz, keď aj moskovský patriarcha Kirill nezostal pápežovi dlžný odpoveď, je naliehavo potrebné zmeniť metódu ekumenizmu, ktorá, ako vidíme v týchto dňoch, bola dopredu odsúdená na neúspech.“

Zdroj: youtube.com

Sú to slová Mons. Nicolu Buxa, teológa, bývalého profesora východnej liturgie a teológie sviatostí, ako aj konzultanta viacerých vatikánskych kongregácií počas pontifikátu Benedikta XVI. Mons. Bux, ktorý veľmi dobre pozná svet pravoslavia, nasledujúci rozhovor poskytuje v momente, keď vzťahy medzi Svätou stolicou a Moskovským patriarchátom sú takmer na bode mrazu.

Pápež František, ktorý sa na začiatku konfliktu vyjadroval veľmi opatrne, aby nepoškodil vzťahy s moskovským patriarchom Kirillom po rokoch trpezlivého zblížovania, ktoré vyvrcholilo stretnutím v Havane vo februári 2016, postupne začal zaujímať voči Moskovskému patriarchátu tvrdší postoj. S postupujúcou vojnou je pápež František v čoraz väčších rozpakoch nad Kirillovým postojom, ktorý otvorene podporuje vojnu rozpútanú ruským prezidentom Vladimírom Putinom. Po zrušení druhého stretnutia plánovaného na leto v Jeruzaleme pápež František pred niekoľkými dňami v rozhovore poskytnutom redaktorovi denníka *Corriere della Sera* vyslovil aj silné slová, v ktorých pripomenul marcový rozhovor s Kirillom.

Moskovský patriarcha podľa Františka dvadsať minút vymenúval všetky dôvody ospravedlňujúce vojnu, na čo pápež odpovedal výzvou, že netreba používať jazyk politiky, ale jazyk Ježiša a aby sme neboli „Putinovým miništrantom“. Reakcia Moskovského patriarchátu na seba zjavne nenechala dlho čakať. 4. mája sa vo vyhlásení uvádza, že pápež prekrútil Kirillove slová:

„Je poľutovaniahodné, že mesiac a pol po rozhovore s patriarchom Kirillom pápež František zvolil nesprávny tón na vyjadrenie obsahu tohto rozhovoru. Takéto vyhlásenia sotva prispejú k nadviazaniu konštruktívneho dialógu medzi katolíckou Cirkvou a Ruskou pravoslávnu cirkvou, ktorý je v tomto období mimoriadne potrebný.“

Sú to silné slová, ale zároveň sú dôkazom zlyhania určitého spôsobu praktizovania ekumenizmu, ktorý odhalila ukrajinská kríza. Dokonca aj Alberto Melloni, historik bolonskej školy, ktorá je referenčným bodom progresívnych katolíckych intelektuálov, musel spozornieť. V *úvodníku*, ktorý uverejnil denník *Repubblica*, skritizoval obdobie zdanlivého „ekumenického úspechu: okázalý rad stretnutí, dialógov, dohôd, byrokracie, ktoré živili triumfalistickú ilúziu, že svetový mier môže koexistovať s rozdelením cirkví, stačí iba dodržiavať etiketu a bontón“.

„Je to obdobie, ktorého protagonistom bola Komunita Sant'Egidio, ale ktoré má svoje korene v nejednoznačnom poňatí ekumenizmu, ktorý sa vydal opačnou cestou, ako naznačil Ján Pavol II.“, hovorí Mons. Bux.

Môžete vysvetliť, čo presne máte na mysli?

Žili sme v ilúzii, že môžeme budovať mier a jednotu medzi cirkvami tým, že sa budeme snažiť obrusovať rozdiely dohodami a deklaráciami na témy prevzaté z agendy OSN: mier, životné prostredie atď. Smer, ktorý udával Ján Pavol II., bol úplne iný, jeho cieľom bolo ísť ku koreňom, kde rôzne tradície a kultúry nachádzajú jednotu v Ježišovi Kristovi a evanjeliu. Práve v týchto koreňoch možno rozpoznať jednotu latinskej, gréckej a slovanskej tradície. Preto Ján Pavol II., sám Slovan, vyzdvihol evanjelizačné hnutie, ktoré civilizovalo slovanský svet a umocnilo misionárskeho ducha, ktorý viedol bratov Cyrila a Metoda v 9. storočí, aby šírili kresťanstvo na vtedajšej Veľkej Morave. Nie je náhoda, že svätých Cyrila a Metoda, ktorí boli tiež mníchmi, vyhlásil Ján Pavol II. za spolupatrónov Európy spolu so svätým Benediktom, ktorého mníšske hnutie v tom čase evanjelizovalo latinskú Európu.

Ján Pavol II. venoval Cyrilovi a Metodovi aj encykliku...

Áno, *Slavorum Apostoli*, v roku 1985. A tam nachádzame slová, ktoré sú dnes znovu čítané ako prorocké: *„Dokonalé spoločenstvo v láske zachráni Cirkev pred akoukoľvek formou partikularizmu, národnej výlučnosti, pred všetkými rasovými predsudkami ako i pred každou národnou povýšenosťou“* (č. 11). Veľmi aktuálny úsudok, ak vezmeme do úvahy dnešné postavenie Ruskej pravoslávnej cirkvi. Treba sa usilovať o dokonalé spoločenstvo v láske, o jednotu, ktorá je *„stretnutím v pravde a láske, ktoré nám dáva Duch“* (č. 27). Je potrebné spojiť dejiny, tradície a kultúry, ktoré sú základom identity všetkých cirkví, aby sa znovu vytvorila katolicita.

Pápež František patriarchovi Kirillovi dôrazne vyčítal, že používa politický jazyk, a pripomenul mu, že cirkvi nemôžu byť „miništrantmi štátu“...

Áno, je to pravda, a je to správne. On sám však v iných prípadoch tiež vystupoval politicky. Človek je miništrantom štátu aj keď podporuje vlnu kampaní OSN. Nie je to len otázka jazyka, ktorý sa používa, je to otázka postoja, podstaty, prvenstva, ktoré dávate Kristovi a evanjeliu pred všetkými ostatnými svetskými záležitosťami.

Čo by teda mala Cirkev robiť?

Prvoradou starosťou Cirkvi by mala byť evanjelizácia, ohlasovanie Kristovho evanjelia, ktoré je ohlasovaním obrátenia: zmenš svoje srdce a zmení sa aj svet okolo teba! Cirkev je povolaná k evanjelizácii, nie k ideologickým kampaniam, či už ide o životné prostredie alebo mier. Je to vždy ideológia, keď Cirkev opúšťa hlavnú úlohu, ktorou je evanjelizácia, ktorou je spoznávanie Ježiša Krista. Pretože evanjelium má silu, ktorá vedie k obráteniu. Keď sa hlása Kristovo evanjelium, je to sám Kristus, kto prichádza pohnúť srdcom človeka, a ak sa zmení srdce človeka, zmení sa aj svet. Dnes sa to už nechápe, ale veľmi dobre si toho vedomí všetci veľkí svätci. Tak tomu rozumel aj sv. Benedikt, sv. Cyril a Metod, ale aj sv. Katarína a sv. Brigita, ktoré boli vyhlásené za spolupatrónky Európy.

Cirkev musí veriť tomuto hnutiu a nestrácať čas výrokmi typu: „*Ach, vojna je hrozná*“, „*Ach, aký krásny je mier*“, „*Ach, ako ničíme životné prostredie*“. Všetky tieto reči sú prejavom nedôvery v Kristovu moc a evanjelium: aj Kristus mohol hlásať hodnoty a pokúsiť sa zmeniť vládnu moc svojej doby, ale neurobil to. Povedal, aby sme dali Bohu to, čo je Božie, to znamená, aby sme dali Bohu prvenstvo. A Božím prvenstvom je ísť do celého sveta a ohlasovať evanjelium, aby sa dostalo ku všetkému stvoreniu.

Ideologický spôsob prezentácie sa týka samotnej témy mieru. Zdá sa mi, že sa zrovnávame s koncepciou mieru, ktorá je koncepciou sveta a OSN. To možno vidieť aj v tejto ukrajinskej kríze...

Je nesprávne nekriticky podporovať všetky kampane OSN, pretože OSN vychádza z iných predpokladov a jej činnosť je založená na ilúzii dosiahnutia jednoty a mieru bez obrátenia. Skutočný pokoj prichádza len prostredníctvom ohlasovania evanjelia, teda prostredníctvom vedomia, že Kristus má moc nad srdcom človeka, pretože len on vie, čo je v srdci človeka, hovorí Jánovo evanjelium. Ak nezmeníte srdce človeka, všetko ostatné sú len reči.

Ide o srdce, pretože srdce je od začiatku ľahko zotročené hriechom, preto sa usiluje o utópie, pretože hriech je sebecký záujem, ktorý sa prenáša na sociálnu, ekonomickú, národnú úroveň. Zmenu môžete dosiahnuť len vtedy, ak zasiahnete koreň ľudského srdca. Preto musí pápež hlásať obrátenie, pretože bez obrátenia nemožno budovať mier. Cirkev je služobníkom toho, kto hovorí: „*Ty ohlasuj mňa a ja urobím ostatné*“, „*Netvár sa, že chceš budovať pokoj, zákonnosť atď. Ty ma ohlasuj a ostatné urobím ja*.“ Cirkev musí byť nositeľkou tejto viery, ktorá prelomí každú prekážku, inak sa stane bezvýznamnou.

Preklad z lanuovabq.it

Portál Christianitas.sk odporúča:

Kniha Plinia Corrêu de Oliveiru **Revolúcia a Kontrarevolúcia** bola po prvýkrát publikovaná ešte v apríli 1959, a po vyše šesťdesiatich rokoch a mnohých prekladoch do svetových jazykov ju má napokon k

dispozícii aj slovenský čitateľ. Uvedená práca vychádza z pevného historického a filozofického predpokladu: z nevyhnutnosti dodržiavať Kristov zákon nielen jednotlivcami, ale aj štátmi a všetkými spoločenskými vrstvami.

V roku 1960 Plinio Corrêa de Oliveira založil Sociedade Brasileira de Defesa de Tradição, Família e Propriedade (Brazílska spoločnosť pre ochranu tradície, rodiny a vlastníctva) – organizáciu, ktorá sa neskôr rozšírila do mnohých krajín celého sveta pod názvom TFP (Tradition, Family, Property – Tradícia, rodina, vlastníctvo) a inšpirovala v mnohom aj katolíckych aktivistov na Slovensku, ktorí už od roku 2016 obhajujú kresťanské hodnoty.

Publikáciu si možno objednať na adrese: **<https://www.christianashop.sk/prof-plinio-oliveira-revolucia-a-kontrarevolucia/>**

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ekumenicke-vztahy-medzi-svatou-stolicou-a-moskovskym-patriarchatom-v-krize-pravy-mier-prichadza-len-z-ohlasovania-evanjelia/>